

SWV VVV

Afdeling Coevorden/Hardenberg

2024-2028

Beleidsplan Manifesto

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Visie, Missie en Doelstellingen Manifesto	4
1.1 Uitgangspunten	5
1.2 Afdelingsbrede beleidsafspraken voor scholen en besturen	5-6
1.3 Afdelingsbrede beleidsvoornemens Manifesto	6
2. Meerjarenplanning	7
3. Evaluatie/Realisatie jaarplannen	8
Bijlage 1: Manifesto in de praktijk	
Bijlage 2: Aanmeldingsprocedure Manifesto	
Bijlage 3: Afspraken SIDI-protocol	
Bijlage 4: Financiële projectverantwoording	

Inleiding

Dit beleidsplan is een onderdeel van beleid op totale talentontwikkeling, dat de komende jaren een grotere rol binnen het onderwijs zal gaan spelen.

Het gaat hier om het onderwijs dat geboden wordt op de scholen die vallen onder afdeling Hardenberg, van Samenwerkingsverband (SWV) Passend Onderwijs Veld, Vaart en Vecht. Dit SWV omvat alle scholen voor primair en speciaal onderwijs in de gemeenten Dalfsen, Ommen, Hardenberg en Coevorden.

Binnen het samenwerkingsverband werken de schoolbesturen samen om ieder kind passend onderwijs te kunnen bieden. Dat kan zijn op een reguliere basisschool, op een speciale basisschool of op een school voor speciaal onderwijs.

Talentontwikkeling omvat iemands talenten zichtbaar maken en die persoon kansen bieden om die talenten te ontplooiën, zover als hij/zij kan of wil. Daarbinnen zijn drie invullingen te onderscheiden:

1. Presteren naar vermogen – cognitieve domein;
2. Veelzijdige ontwikkeling – niet-cognitieve domein - Kunst en cultuur, sport en beweging;
3. Je talent ontdekken – zelfontdekking/zelfinzicht/zelfreflectie.

Gezien de brede visie op inclusief onderwijs binnen het SWV nog volop in ontwikkeling is, is dit beleidsdocument geen in steen gebeiteld document voor de komende 4 jaar. Het geeft wel de kijkrichting aan en is zodanig als een levend document te beschouwen. Gelinkt aan de ontwikkelingen binnen de visievorming van het SWV op meer- en hoogbegaafdheid en talentontwikkeling, is het de verwachting dat er tijdens het uitkristalliseren van de visie, steeds concretere toevoegingen aan dit beleidsdocument zullen worden gedaan. Elk jaar zal het beleidsplan in de werkgroep Manifesto worden geëvalueerd en zo nodig aan de hand hiervan worden bijgesteld.

1. Visie, Missie en Doelstellingen Manifesto

Binnen afdeling Hardenberg van samenwerkingsverband Veld, Vaart en Vecht, vallen meer- en hoogbegaafde leerlingen op die, ondanks het Passend Onderwijs, soms niet passen binnen het schoolsysteem en moeite hebben met zelfontplooiing en het ontwikkelen van hun talenten.

Wij zien dat er:

- Kinderen zijn die worstelen met hun ‘meer- en hoogbegaafd zijn’, zowel in het niet vinden van gelijkgestemden en/of gelijk denkenden, als in het vastlopen in de ontwikkeling van executieve functies. Hierdoor ontstaan motivatie-, gedrag- en zelfbeeldproblemen;
- Scholen zijn die aangeven (structureel) handelingsverlegen te zijn als het gaat om het bieden van een juiste begeleiding voor meer- en hoogbegaafde leerlingen. Eveneens zien wij dat er scholen zijn die moeite hebben om een passend antwoord te vinden op extreme problematieken rond vastgelopen kinderen met meer- en hoogbegaafdheid.

Om in bovenstaande hulpvragen te voorzien is Manifesto opgericht. Manifesto manifesteert zich tweeledig; als Expertisecentrum en als Reboundvoorziening.

Manifesto wil er als Expertisecentrum zijn om:

- Scholen te helpen, adviseren en begeleiden, om meer- en hoogbegaafde kinderen binnen de eigen school een passend aanbod en juiste zorg te kunnen geven;
- Aan scholen kennis over te dragen over de verschillende disciplines van meer- en hoogbegaafdheid, onder andere over onderpresteerders en verschil tussen jongens en meisjes;
- Samen met de besturen van Fiers, Chrono en de drie éénpitters binnen de afdeling Hardenberg en het bestuur van Hannah uit afdeling Mariëenberg (voor de scholen binnen gemeente Hardenberg), beleid te ontwikkelen rond signalering en diagnostisering van meer- en hoogbegaafdheid.

Manifesto wil er als Reboundvoorziening zijn om:

- Een (tijdelijke) plek te bieden aan meer- en hoogbegaafde kinderen, waar ze gelijkgestemden en gelijk denkenden kunnen ontmoeten en kunnen werken aan hun persoonlijke ontwikkeling, wanneer dat op de eigen school niet lukt;
- Lessen en begeleiding aan deze kinderen te bieden. Hieruit volgen opdrachten die de kinderen op de eigen school kunnen uitvoeren. De scholen faciliteren de kinderen in tijd en middelen om deze opdrachten te kunnen doen. Scholen blijven te allen tijde zelf verantwoordelijk voor het opstellen en aanbieden van een passend aanbod voor deze en andere cognitief begaafde kinderen.

Dit doen we door:

- Onze ambulant begeleiders mee te laten denken in (complexe) hulpvragen van scholen;
- Schoolteams en individuele leerkrachten te adviseren en begeleiden op aanbod en directeurs/IB-/KC-ers/experts meer- en hoogbegaafdheid op beleid;
- Studiemomenten en workshops te organiseren voor aangesloten scholen;
- Een dagdeel per week Manifestogroepen aan te bieden, onder begeleiding van een expert meer- en hoogbegaafdheid, c.q. Manifesto leerkracht.

1.1 Uitgangspunten

- De visie van het SWV wordt door onze scholen en onze leerkrachten erkend als bovenschoolse visie, die uitgerold wordt binnen de eigen schoolteams. De vorm en het tijdsad kunnen verschillend zijn, maar de richting en het doel zijn gelijk en helder;
- De activiteiten vanuit werkgroep Manifesto sluiten aan bij ondersteuningsniveau drie uit de basisondersteuning van de scholen;
- Er is een uniforme manier van signaleren en diagnosticeren en vastleggen binnen ons SWV. We volgen SIDI-PO (bijlage 3);
- Directie, IB-/KC-ers en leerkrachten van alle scholen zijn op de hoogte van de visie op meer- en hoogbegaafdheid die binnen het SWV is opgesteld. Deze is in beleid van de school uitgewerkt. Ook zien zij de koppeling naar het eigen handelen in de klas. Ze erkennen de noodzaak tot differentiatie binnen het aanbod aan meer- en hoogbegaafde leerlingen;
- We verhouden ons op het gebied van meer- en hoogbegaafdheid in de brede beweging, naar steeds inclusiever onderwijs. Deze is gelinkt aan de visie van het SWV op dit gebied, dat op het moment van schrijven nog in ontwikkeling is.
- Het functioneren en presteren van meer- en hoogbegaafde kinderen normaliseren. Dat zorgt ervoor dat ze zich geaccepteerd en erkend voelen;
- Manifesto wordt het expertisecentrum op het gebied van cognitief talent binnen afdeling Hardenberg van het samenwerkingsverband;
- De basisscholen ontwikkelen, met inzet van de Manifesto-leerkrachten, vaardigheden en kennis om op een goede manier een passend aanbod te bieden aan meer- en hoogbegaafde kinderen, kortom: talentontwikkeling;
- De verschillende scholengroepen Chrono, Fiers, Hannah en éénpitters kiezen ieder de beste invulling qua organisatie en aanbod. Er kunnen bovenschools Manifesto-groepen georganiseerd worden. Het is ook mogelijk dat niet standaard te doen, maar bijvoorbeeld alleen als er behoefte is aan peercontact;
- De bovenschoolse Manifesto-groepen blijven bestaan zolang de basisscholen nog onvoldoende in staat zijn voor alle meer- en hoogbegaafde leerlingen een passend aanbod te realiseren. Hierin speelt ook mee dat de kinderen die Manifesto bezoeken daardoor in contact komen met gelijkgestemden;
- Begeleiding binnen de scholen door onze Manifesto leerkrachten is mogelijk. Zij krijgen een passende benoeming om dit uit te kunnen voeren;
- Het werken aan opdrachten om de hogere orde executieve functies aan te spreken, het omgaan met sensorische prikkels, mindset en leren leren, zijn wezenlijke onderdelen van het aanbod binnen de Manifestogroepen;
- De werkgroep Manifesto stuurt de zaken rond meer- en hoogbegaafdheid aan. Zij zijn verantwoordelijk voor de plaatsing van leerlingen in de Manifesto groepen.

1.2 Afdelingsbrede beleidsafspraken voor scholen en besturen

- Elk schoolteam – of een clustering van schoolteams - binnen onze afdeling heeft een expert meer- en hoogbegaafdheid;
- Het bestuur van onze afdeling stimuleert en faciliteert de scholing op het gebied van experts meer- en hoogbegaafdheid binnen elk team;
- Op elke school is een SIDI-PO expert aanwezig. Deze zorgt ervoor dat alle collega's op de hoogte zijn van het SIDI-PO protocol en er mee kunnen werken;
- De signalering wordt jaarlijks op alle scholen uitgevoerd. Het protocol hiervoor wordt opgenomen in de jaarkalender van de scholen (bijlage 3);

- Elke basisschool heeft een eigen verrijkingsprogramma, minimaal tot en met ondersteuningsniveau twee, waarbij we uitgaan van compacten. Binnen de school zijn duidelijke afspraken voor wat betreft het inzetten van dit materiaal.

1.3 Afdelingsbrede beleidsvoornemens

- De werkgroep Manifesto richt zich steeds meer op de brede talentontwikkeling op de basisscholen, waarbij de onderbouw de eerste twee jaren prioriteit heeft;
- Passend en uitdagend aanbod voor meer- en hoogbegaafden is vanzelfsprekend. Normaliseren zorgt voor minder uitsluiting en stigmatisering, bevordert de kansengelijkheid en draagt zo bij aan inclusiever onderwijs. Normaliseren zorgt er dan ook voor dat leerlingen die echt specialistische zorg nodig hebben, die ook krijgen;
- De experts meer- en hoogbegaafdheid ontmoeten elkaar twee keer per jaar in een netwerkbijeenkomst.
De werkgroep Manifesto organiseert deze bijeenkomsten. Hierbij zou aangesloten kunnen worden bij bredere bijeenkomsten van het Samenwerkingsverband;
- Het doorlopend aanbod meer- en hoogbegaafdheid is een vast onderdeel van de kwaliteitscyclus op de scholen en wordt voortdurend doorontwikkeld;
- Binnen het SWV leiden we specialisten op die leerkrachten en leerlingen zo nodig kunnen begeleiden bij de koppeling van meer- en hoogbegaafdenbeleid naar handelen in de klas. Dit is de rol van de Manifestoleerkrachten;
- Het beleidsdocument meer- en hoogbegaafdheid Manifesto, of een deel ervan, wordt jaarlijks besproken binnen de school, met de MR (zelfstandige scholen) of GMR (Fiers en Chrono).

2. Meerjarenplanning

2023-2024	Visie en beleid herzien Nieuw Beleidsplan schrijven, voorleggen en vaststellen Mogelijkheden verkennen voor een vaste Manifesto locatie Praktische zaken Manifesto leerkrachten vastleggen (vervanging, uren, taken) Protocol aanmelding naar scholen Aanmeldprocedure beeldend maken Opstellen informatiedocument 'Hoe overleef ik Manifesto' gericht aan ouders Workshops HB organiseren
2024 - 2025	Door ontwikkelen document 'Hoe overleef ik Manifesto' Opstellen hulpdocument voor scholen (signalering, wijze van aanmelden) Verhelderen rol experts meer- en hoogbegaafdheid binnen de scholen Opzetten nieuw netwerk experts meer- en hoogbegaafdheid Mogelijkheden verkennen voor een vaste Manifesto locatie Uitrollen van dit beleidsplan in het stelsel van kwaliteitszorg van de schoolbesturen.
2025 - 2026	Nader in te vullen
2026 - 2027	Nader in te vullen
2027 - 2028	Nader in te vullen

3. Evaluatie/Realisatie jaarplannen

2023-2024		Tijdpad/status	Evaluatie
	Visie en Beleid herzien	Gestart Wordt vastgelegd in het nieuwe beleidsplan Manifesto 24-28	
	Nieuw Beleidsplan schrijven, voorleggen en vaststellen	• Overleg en schrijven (Q3+Q4 2023) • Concept bespreken in WG (jan 2024) • Vaststelling in WG (apr 2024) • Voorleggen in stuurgroep en bestuur SWV (juni 2024) • Verspreiden naar besturen, directies en IB-overleggen. (juni 2024)	Beleidsplan vastgesteld in de bestuursvergadering van 18 juni 2024
	Mogelijkheden verkennen voor een vaste Manifesto locatie	Nog niet gestart	
	Praktische zaken Manifesto leerkrachten vastleggen (vervanging, uren, taken)	Nog niet gestart	
	Protocol aanmelding naar scholen	Voltooid	Geüpdatete versie is in januari 2024 naar de scholen gestuurd
	Aanmeldprocedure beeldend maken	In proces	
	Opstellen informatiedocument 'Hoe overleef ik Manifesto' gericht aan ouders	Nog niet gestart	
	Workshops HB organiseren	Voltooid	Gerealiseerd in najaar 2023. Succesvol, animo was groot, daaruit volgend een cursusmiddag Slimme Kleuters georganiseerd.
	Workshop 'Slimme Kleuters' door Cora Hansen	Voltooid	Goed bezocht, positieve feedback op gehad vanuit de deelnemers.

Bijlage 1, Manifesto in de praktijk

In 2012 (Fiers) en in 2013 (Chrono en de zelfstandige christelijke scholen te gemeente Hardenberg) is een pilot gestart met het werken met meer- en hoogbegaafde leerlingen.

Met name de meer- en hoogbegaafde leerling die dreigt vast te lopen in het basisonderwijs om zijn/haar hoogbegaafdheid, is de doelgroep voor Manifesto.

Na aanmelding door de basisschool worden de leerlingen besproken en neemt de werkgroep Manifesto een besluit of het kind in de Manifestogroep toegelaten wordt. In de Manifestogroepen kunnen meer- en hoogbegaafde kinderen samenwerken in homogene groepen. In de groep kunnen zij hun ervaringen delen met andere kinderen, zich met andere kinderen identificeren (peer group) en samen ontwikkelen. Manifesto biedt ruimte voor leren leren en verrijking. De Manifestogroepen komen elke week op woensdagochtend bij elkaar.

Leerkrachten binnen ons samenwerkingsverband hebben oog voor de karakteristieke eigenschappen van het meer- en hoogbegaafde kind. Daarnaast vinden wij dat het meer- en hoogbegaafde kind ook zelf inzicht moet krijgen in zijn/haar specifieke eigenschappen. Dit kan worden bevorderd, door in de eerste plaats deze kinderen te aanvaarden zoals ze zijn. Herkenning en erkenning zijn daarbij sleutelwoorden.

Daarom hanteren we de volgende uitgangspunten:

1. Meer- en hoogbegaafde kinderen laten we samenwerken in Manifestogroepen, om zich met andere kinderen te kunnen identificeren en te ontwikkelen en in hun eigen heterogene basisschoolgroep (onder ontwikkelingsniveau) om te voorkomen dat zij buiten de samenleving vallen;
2. Meer- en hoogbegaafde kinderen moeten voldoende worden uitgedaagd en gemotiveerd blijven;
3. Opdrachten voor deze kinderen worden, daar waar mogelijk, verlengd naar opdrachten in de eigen klas, of hun inspanningen worden naar de klas toegespeeld, bijvoorbeeld door het geven van presentaties over bereikte resultaten.

Aanbod in de lessen

Binnen Manifesto wordt gewerkt met doelen en vaardigheden van de SLO. De lessen worden gegeven door experts meer- en hoogbegaafdheid uit onze afdeling van het SWV.

Er wordt expliciet aandacht geschonken aan de hogere orde executieve functies, ook wel regelfuncties genoemd. We bedoelen dan: planning, volgehouden aandacht, werkgeheugen, gedragsregulatie, taakinitiatie en organiseren.

Daarnaast wordt gewerkt aan 'leren leren'. Door middel van toetsing waarbij de leerlingen een score krijgen op: feitenkennis, begripkennis, toepassingskennis en meningsvorming, worden de leerlingen begeleid in het leren.

De gemaakte opdrachten worden opgeslagen in een leerlingenportfolio en halfjaarlijks met de ouders en groepsleerkracht besproken.

Binnen het SWV wordt gebruik gemaakt van elkaars expertise. Blokken worden deels samen opgezet, materiaal wordt zo nodig gedeeld.

Taken van de Manifesto leerkracht(en)

- Voorbereiden van de blokken/ lessen;
- Lesgeven in de Plusklas;
- Bijhouden van een leerlingendossier;
- Contactpunt zijn voor aanleverende scholen;
- Participeren in de werkgroep;
- Aanspreekpunt binnen eigen school en/of bestuur;
- Contact ouders;
- Organiseren kennisworkshops hoogbegaafdheid;
- Communicatie wekelijks school, leerkrachten en ouders.

Werkgroep Manifesto

De werkgroep Manifesto bestaat uit:

- Roel Brouwer, directeur Chrono;
- Gerko Warner, directeur Hannah;
- Sandra Katerberg, directeur Fiers;
- Tineke Broekroelofs, intern begeleider Chrono;
- Esther de Joode, intern begeleider éénpitters;
- Corien de Groot, intern begeleider Fiers en Manifestoleerkracht Fiers;
- Annegreet de Graaf, Manifestoleerkracht Hannah;
- Leanne Kroes, Manifestoleerkracht Chrono;
- Janine Mensen, Manifestoleerkracht Chrono.

De Manifesto-leerkrachten zijn bij elke werkgroep bijeenkomst, met een vertegenwoordiging aanwezig.

Taken van de werkgroep:

- Aanspreekpunt en inspirator binnen de verenigingen/besturen;
- Ondersteuning en klankbord Manifesto leerkrachten;
- Beleidsbepaling begaafdenonderwijs;
- Leden uit de groep zijn lid van de selectiecommissie.

Bijlage 2, Aanmeldingsprocedure Manifesto

Deze beschrijving van procedure en criteria voor de eventuele toelating van meer- en hoogbegaafde leerlingen in de Manifesto-groepen, is opgesteld ter informatie en verduidelijking voor alle betrokkenen bij Manifesto.

Algemeen

Ongeveer 1-2% van het aantal kinderen op school is hoogbegaafd. De Manifesto-groepen zijn voor die kinderen, die hoogbegaafd zijn en daardoor ook sociaal emotioneel in de knel komen. Zij ondervinden hierbij belemmeringen in hun ontwikkeling. Manifesto biedt plaats aan kinderen uit groep 5-8. Er is een limiet aan het aantal plaatsen. Daarom wordt er kritisch gekeken naar de aanvragen. De kinderen die de ondersteuning vanuit Manifesto het hardst nodig hebben, worden geselecteerd.

Het verschil tussen meerbegaafd/hoog intelligent en hoogbegaafd is te vinden onderaan deze bijlage.

De criteria voor Manifesto

1. De doelgroep heeft vaak uitstekende resultaten op methodegebonden en methode onafhankelijke toetsen. Vooral de vakgebieden rekenen en begrijpend lezen zijn belangrijk. Een voorsprong van 1 jaar en 6 maanden of meer op beide vakgebieden komt vaak voor. Het gaat hierbij om zgn. A+/I+ leerlingen. Dat is echter niet altijd zo. Er zijn ook onderpresteerders die in aanmerking komen. Hiervoor zijn andere argumenten doorslaggevend. Op veel scholen wordt in groep 5 de NSCCT-toets afgenomen. Door middel van deze toets kunnen onderpresteerders worden gesignaleerd.
2. Om de kenmerken in beeld te krijgen, wordt SIDI-PO ingevuld. Volgens de afspraken binnen het SWV wordt het SIDI-protocol op alle scholen gebruikt.
3. Naast deze kenmerken kan er sprake zijn van leer- en sociaal-emotionele en/of psycho-sociale problematiek in de ruimste zin van het woord. Om hier zicht op te krijgen is een uitdraai uit Kanvas, Kindbegrip, SCOL ('leerlingenoverzicht schoolloopbaan' van de betreffende leerling van belang) of soortgelijk volgsysteem belangrijk.

Procedure

- Mocht een kind in aanmerking komen voor Manifesto, dan bespreekt de school de aanmelding van het kind met de ouders, met de restrictie dat toelating niet gegarandeerd is, maar dat de werkgroep selecteert en het definitieve besluit neemt;
- Scholen kunnen leerlingen aanmelden door een volledig ingevuld aanmeldingsformulier, inclusief bijlagen, te uploaden in Grippa;
- De werkgroep Manifesto buigt zich in de periode maart/april over de aanmeldingen en geeft daarover terugkoppeling aan de scholen die een kind/kinderen hebben aangemeld. Als de werkgroep een positief besluit heeft genomen ontvangt de school zo spoedig mogelijk daarna de informatie voor het vervolg van de procedure;
- De basisschool neemt contact op met de ouders om daarvan melding te maken en verder met hen te overleggen.

Standpunt bestuur SWV

- De meerbegaafde en hoog intelligente kinderen, alsmede hoogbegaafde kinderen zonder expliciete hulpvraag, krijgen een aanbod binnen de eigen basisschool;
- De meer- en hoogbegaafde kinderen met een hulpvraag die door de eigen school niet kan worden aangeboden, krijgen een passend aanbod in de Manifestogroepen;
- Manifesto is in eerste instantie een rebound voorziening. Mochten lopende problemen worden opgelost, dan kan besloten worden de leerling weer terug naar de eigen school te plaatsen.

Verschil tussen intelligente en (hoog)begaafde leerlingen

Hoog intelligente leerling	(hoog)begaafde leerling – Manifesto leerling
Kent de antwoorden	Heeft altijd vragen
Is ervaren in het van buiten leren	Is een groot “gisser” (probeert af te leiden uit de context)
Is geïnteresseerd in objecten	Is een zeer nieuwsgierige onderzoeker
Is gefocust en oplettend in de klas	Is mentaal en fysiek betrokken, soms afwezig hierdoor, wegdromend
Houdt van simpele logica	Drijft op complexiteit
Houdt van woorden	Gebruikt vaak ongewoon complexe vocabulaire
Heeft goede ideeën	Heeft flitsende, gekke, onnozele, vreemde ideeën
Werkt hard	Hangt wat rond en probeert uit/test uit
Beantwoordt de vragen	Discussieert in detail, is kritisch, bewerkt stellingen
Presteert bovengemiddeld in de klas	Kan bovengemiddeld, maar ook gemiddeld of benedengemiddeld presteren
Hoort bij de top van een groep	Vaak een eenling
Luistert met interesse	Laat sterke gevoelens en opinies zien
Leert gemakkelijk	Weet het vaak al
Heeft 6 á 8 herhalingen nodig voor meesterschap	Meesterschap na 1 á 2 oefeningen
Begrijpt ideeën	Ontwikkelt en bewerkt ideeën
Geniet van leeftijdgenoten	Prefereert vaak ouder gezelschap
Begrijpt de bedoeling of betekenis	Onderzoekt de toepassingen
Maakt zijn werk af	Start projecten
Kopieert nauwkeurig	Creëert nieuwe projecten
Houdt van school	Geniet van leren/ontdekken
Technicus	Uitvinder
Is tevreden over eigen leren/kunnen	Is hoogst zelfkritisch

(Bron: Hoving-Huizing, 2008)

Bijlage 3, Afspraken SIDI-protocol

Signaleren en diagnosticeren

Signalering van meer- en hoogbegaafde kinderen dient zo vroeg mogelijk te gebeuren. Het vroegtijdig onderkennen van de begaafdheid en hiermee de onderwijsbehoeften van een leerling, is vooral van belang om problemen als onderpresteren en negatief zelfbeeld of gedragsproblemen te voorkomen (Van Gerven, 2002).

Om er zeker van te zijn dat we geen kinderen van onze doelgroep over het hoofd zien, moeten we een stap verder gaan dan observeren alleen.

Onze afdeling heeft gekozen voor SIDI-PO als signaleringsinstrument. Elke basisschool in onze afdeling neemt jaarlijks het SIDI-PO -protocol af.

Het SIDI-PO protocol is een gestructureerd signalerings- en diagnoseprotocol voor leerlingen van groep 1 t/m 8. De procedure kan voor de eigen school worden aangepast. Het protocol bevat instrumenten om de ontwikkelingsvoorsprong van leerlingen en de mate van hoogbegaafdheid in beeld te krijgen.

De uitgave is opgebouwd in drie delen:

1. Signalering – hierbij wordt naar alle kinderen gekeken;
2. Diagnose – het onderzoek wordt voortgezet met een kleine groep;
3. Uitvoering – het plan van aanpak.

De groepsleerkracht kan het traject grotendeels zelfstandig uitvoeren, in overleg met de IB-/KC-ers. De schoolleiding is ervoor verantwoordelijk dat de signalering SIDI-PO daadwerkelijk wordt uitgevoerd.

De andere belangrijke signaleringsbronnen zijn vaardigheden en didactische informatie. Hieronder verstaan we toetsen, menstekeningen, het leerlingvolgsysteem, maar ook informatie uit gesprekjes met het kind zelf: ‘hoe heb je dat aangepakt?’ De NSCCT kan informatie geven over de potentiële mogelijkheden van het kind. Als ze niet tijdig worden gesignaleerd ontstaan motivatieproblemen, onderpresteren en gebrekkige leerstrategieën.

Budgetten binnen het onderwijs bieden geen ruimte om standaard IQ-testen af te nemen om hoogbegaafdheid te signaleren. Van een aantal kinderen is het IQ echter wel bekend. Deze IQ-test is dan meestal onderdeel geweest van een bredere serie testen in verband met andere problematiek.

Signaleringsmethoden bij binnenkomst

Bij binnenkomst zijn er verschillende bronnen van informatie over het kind. Daarom is het heel belangrijk direct bij de schoolstart een intakegesprek met de ouders te voeren. Er is binnen onze afdeling van het SWV gekozen, om op alle scholen hetzelfde intakeformulier te gebruiken.

In dit intakeformulier zijn vragen opgenomen die kunnen duiden op hoogbegaafdheid of ontwikkelingsvoorsprong. Als de school vermoedt dat het om een meer- of hoogbegaafd kind kan gaan, worden ouders uitgenodigd om de uitkomsten te bespreken.

Het is van belang al deze informatie, alsmede de signalering zelf, concreet vast te leggen. Dat doen de scholen in het leerlingvolgsysteem. Op deze wijze kunnen volgende leerkrachten voortborduren op de eerdere signalen en wordt voorkomen dat een kind tussen wal en schip valt.

Signaleren van onderpresteerders

Meer- en hoogbegaafde kinderen lopen bij een inadequate begeleiding een grote kans op onderpresteren. Het is bijzonder lastig om een onderpresteerder weer te laten presteren en meestal is hier ook specifieke (vaak externe) begeleiding bij nodig. Het is van belang ook onderpresteerders tijdig te herkennen en de begeleiding te geven die ze nodig hebben.

Ook hier zijn weer meerdere informatiebronnen, namelijk:

- Algemene observaties;
- Resultaten in het leerlingvolgsysteem;
- Kenmerkenlijst onderpresteerders;
- Informatie van de ouders;
- De NSCCT gecombineerd met toetsresultaten kan onderpresteerders zichtbaar maken;
- Onderpresteerderslijst in SIDI-PO protocol.

Uit onderzoek blijkt dat de volgende kinderen tot de risicogroepen worden gerekend:

- Allochtone leerlingen (zowel qua identificatie als aanbod);
- Zeer creatieve leerlingen (te weinig aandacht voor divergent denken);
- Begaafde meisjes;
- Kinderen uit achterstandsgroepen;
- Eenzijdig begaafde kinderen;
- Kinderen met een disharmonisch intelligentieprofiel (risico overvragen);
- Begaafde kinderen met handicap of leerprobleem;
- Kinderen met combinatie van genoemde risicogroepen;
- Prikkelzoekende hoogbegaafde leerlingen.

Diagnostiek van begaafde leerlingen

Diagnose is het hele proces van informatieverwerving en -verwerking. Bij de diagnose is het noodzakelijk om andere ontwikkelingsbehoeften van de leerling in kaart te brengen (Van Gerven, 2009; Webb e.a., 2005). Het gaat hierbij om het verzamelen van informatie over factoren, die het werken en functioneren van meer- en hoogbegaafde kinderen beïnvloeden en daarmee van belang zijn voor het uitzetten van een leerlijn.

De factoren die Van Gerven (2009) en Webb e.a. (2005) noemen, zijn:

- Werkgedrag
Zelfstandigheid, werkinstelling en motivatie.
- Taakaanpak
Planmatige aanpak, creativiteit en flexibiliteit en welke stappen neemt een leerling in het oplossen van een probleem?
- Sociaal-emotionele ontwikkeling
Omgang met andere kinderen, omgang met volwassenen, houding tegenover school en zelfbeeld.

- Interesses/ hobby's

Het is van belang, dat al deze informatie op een uniforme manier binnen de school wordt vastgelegd.
De IB-/KC-ers zijn de beheerder van deze informatie.

Bijlage 4, Financiële projectverantwoording Manifesto

Financieel Overzicht 2023/2024 tot 2027/2028

Totale kosten 2023/2024

Kostenpost	Berekening	Bedrag
0,6 fte groepsleraar (3x 0,2 fte)	0,6 x €95.000	€57.000,00
Aanschaffen lesmateriaal		€1.500,00
Kopieerkosten - 4 x €250	4 x €250	€1.000,00
Exploitatiekosten - huisvesting - 4 x €825	4 x €825	€3.300,00
Verbruiksmateriaal		€1.000,00
Scholing Manifesto leerkrachten		€1.500,00
Software en licenties		€1.500,00
Vervangingskosten	5% x €95.000	€4.750,00
Reiskosten		€500,00
Middelen organiseren workshops/scholing voor scholen		€2.000,00
Totaal		€74.050,00

Totale kosten 2024/2025

Kostenpost	Berekening	Bedrag
0,6 fte groepsleraar (3x 0,2 fte)	0,6 x €100.000	€60.000,00
Begeleiding van scholen (3x 0,1 fte)	0,3 x €100.000	€30.000,00
Aanschaffen lesmateriaal		€1.500,00
Kopieerkosten - 4 x €250	4 x €250	€1.000,00
Exploitatiekosten - huisvesting - 4 x €825	4 x €825	€3.300,00
Verbruiksmateriaal		€1.000,00
Scholing Manifesto leerkrachten		€1.500,00
Software en licenties		€1.500,00
Vervangingskosten	5% x €100.000	€5.000,00
Reiskosten		€500,00
Middelen organiseren workshops/scholing voor scholen		€2.000,00
Totaal		€106.300,00

Totale kosten 2025/2026

Kostenpost	Berekening	Bedrag
0,6 fte groepsleraar (3x 0,2 fte)	0,6 x €105.000	€63.000,00
Begeleiding van scholen (3x 0,1 fte)	0,3 x €105.000	€31.500,00

Aanschaffen lesmateriaal		€1.500,00
Kopieerkosten - 4 x €250	4 x €250	€1.000,00
Exploitatiekosten - huisvesting - 4 x €825	4 x €825	€3.300,00
Verbruiksmateriaal		€1.000,00
Scholing Manifesto leerkrachten		€1.500,00
Software en licenties		€1.500,00
Vervangingskosten	5% x €105.000	€5.250,00
Reiskosten		€500,00
Middelen organiseren workshops/scholing voor scholen		€2.000,00
Totaal		€112.050,00

Totale kosten 2026/2027

Kostenpost	Berekening	Bedrag
0,6 fte groepsleraar (3x 0,2 fte)	0,6 x €105.000	€63.000,00
Begeleiding van scholen (3x 0,1 fte)	0,3 x €105.000	€31.500,00
Aanschaffen lesmateriaal		€1.500,00
Kopieerkosten - 4 x €250	4 x €250	€1.000,00
Exploitatiekosten - huisvesting - 4 x €825	4 x €825	€3.300,00
Verbruiksmateriaal		€1.000,00
Scholing Manifesto leerkrachten		€1.500,00
Software en licenties		€1.500,00
Vervangingskosten	5% x €105.000	€5.250,00
Reiskosten		€500,00
Middelen organiseren workshops/scholing voor scholen		€2.000,00
Totaal		€112.050,00

Totale kosten 2027/2028

Kostenpost	Berekening	Bedrag
0,6 fte groepsleraar (3x 0,2 fte)	0,6 x €105.000	€63.000,00
Begeleiding van scholen (3x 0,1 fte)	0,3 x €105.000	€31.500,00
Aanschaffen lesmateriaal		€1.500,00
Kopieerkosten - 4 x €250	4 x €250	€1.000,00
Exploitatiekosten - huisvesting - 4 x €825	4 x €825	€3.300,00
Verbruiksmateriaal		€1.000,00
Scholing Manifesto leerkrachten		€1.500,00
Software en licenties		€1.500,00
Vervangingskosten	5% x €105.000	€5.250,00

Reiskosten	€500,00
Middelen organiseren workshops/scholing voor scholen	€2.000,00
Totaal	€112.050,00